

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Cap. II. De novitiatu & novitiis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

rius conjugis licentia, c. 3. & c. 12. de convers. conjugat. ubi de hoc plenius.

6. Quinto oppressus gravi aere alieno debilisque ex delicto vel contractu oneroso uni pluribusve creditoribus obstrictus, dum spes est, ab eo, si in saeculo aliquamdiu perseveret, ex officii vel beneficii fructibus, vel arte aut industria suo statui conveniente acquirendis creditoribus satisfactum iri, ingredi interea Religionem non potest, nisi iisdem creditoribus consentientibus; eò quòd ad talia debita solvenda jure naturali ac divino, consiliis evangelicis praevalente, teneatur. ita bene Wiestn. h. t. num. 6. juxta constitutionem Sixti V. quae incipit: *Cum de omnibus*. editam anno 1558. Calend. Decemb. quae tamen constitutio praeter gravissimas poenas, tam debitoribus, quam illos recipientibus statuens, illorum quoque professionem, & ipsam susceptionem habitus annullat, per *Clem. const. 8. qua incipit. In suprema*, editam anno 1602. quòd ad dictam annullationem redactam esse ad terminos juris communis, nusquam irritantis talem professionem testantur Sanch. & Castrop. apud Wiestn. num. 7. Quòd si tamen spes non est plenae solutionis, poterit debitor, cedens omnibus bonis, juribus & actionibus in favorem creditorum (qui tunc rationabiliter inviti esse non possunt, cum nemo ultra posse teneatur, & actio creditoris, quam creditoris inopia excludit, juxta c. olim. de rest. spol. & L. 16. ff. de dolo. inanis sit) ingredi Religionem, D. Thom. q. 186. a. 6. Navar. comment. 2. de regular. num. 8. Donat. tom. 2. prax. regular. p. 2. tr. 3. q. 13. num. 4. quos sequitur Wiestn. h. c.

7. Sexto sic quoque obnoxii ratiociniis seu reddendis rationibus ex administratione rerum publicarum c. unic. dist. 53. Quin & privatarum, non quidem de jure antiquo, sed vi cit. Constitutionis Sixtinae, generaliter excludentis quoscunque ita obnoxios ratiociniis, ut ex hujusmodi causa lis vel molestia eis jam oblata vel inferenda timeatur, prohibentur ingredi Religionem, etsi eorum professio sit valida juxta jam dicta de debitoribus.

8. Septimo filii parentum non extremam solum necessitate, sed etiam gravi, ita ut non nisi mendicando vel famulatum vel officium statui suo indecorum exercendo, sustentare se possint, laborantium sine propriae salutis dispendio (quale esset,

dum liberi à parentibus ad malum vel peccandum inducerentur, aut ipsi sine gravi animae periculo in saeculo manere non possent, ut D. Thom. l. c. q. 101. a. 4.) ingressum Religionis omittere, vel, donec illis prospectum sit, differre tenentur. can. 1. dist. 30. idque ex praecepto divino praevalente consilio, & juxta reprehensionem, Matt. 15. V. 4. à Christo factam Pharisaorum, intuitu Religionis subtrahentium parentibus honorem & sustentationem debitam. ita cum communi D. Thom. q. 189. c. 6. Sylv. V. religio. 2. q. 7. Navar. in man. c. 14. num. 14. Sanch. l. c. L. 4. c. 20. num. 3. Suar. l. c. c. 5. num. 11. Cessante tamen tali necessitate parentum, iis invitis, liberi ingredi possunt Religionem juxta clarostextus juris, c. 2. caus. 20. q. 1. c. 12. h. t. Idem à potiore dicendum de parentibus prohiberi illis ingressum in Religionem ob curam, educationem, alimentorum praestationem, ab iis debitam filiis sub obligatione urgentiore, quam quae est filiorum erga illos; cum hi ad alendum patrem teneantur tantum per accidens ratione necessitatis, ii verò ad alimentationem & educationem liberorum, tanquam eorum principium per se & ratione muneris. D. Thom. Nav. ll. cit. Laym. L. 4. tr. 5. c. 4. n. 2. in fine.

9. Octavo criminosi, quibus propter enormes excessus publicos poena publica. v. g. mortis, mutilationis, perpetui exilii, trirremium, fustigationis, aliave timetur, juxta cit. Constitutionem Sixtinam, etsi ea per Constit. Clement. quòd ad nullitatem susceptionis habitus & professionis sit revocata ad jus commune, & relicta in vigore, quòd ad poenas Superioribus eos admittentibus statutas. ut Tambur. de jur. Abb. L. 13. d. 6. q. 3. n. 11. apud Wiestn. h. t. n. 8.

10. Nonò corpore multum vitiati, aut valde deformes, quales sunt caeci, muti, surdi, deformiter claudi, aut gibbosi. quo etiam spectant lepra, morbo gallico, morbo caduco infecti, omnesque infirmi & debiles, ut onera Religionis portare, muneraque ejus obire nequeant ut D. Tho. 2. 2. q. 189. a. 10. huc etiam referuntur hermaphroditi; quia & tales sunt corpore vitiati, & recepti in ordinem alii scandalum praebere possent. Reiffenst. h. t.

num. 75.

CAPUT II.

De Novitiatu & Novitiis.

Quaest. 810. *Aqua aetate inchoari Novitiatus possit?*

Resp. Praeter ea, quae desuper dicta, *Quaest. preced. n. 2.* de jure ordinario (in quo, quòd ad hoc Tridentinum nihil innovavit) Novitiatus inchoari potest statim post annum 14. pubertatis completum, non obstant, quòd professio emitti nequeat ante annum 16. completum, neque enim opus est, ut annus probationis, immediatè praecedat professionem, sive ut Novitius expleto Novitiatu admittatur ad professionem, sed ob rationabilem causam vel impe-

dimentum finito Novitiatu differri potest professio. Less. L. 2. c. 41. num. 59. Sanch. L. 5. mor. c. 4. n. 21. Suar. Tom. 3. de relig. L. 5. c. 13. n. 8. Pirh. h. t. num. 27. His non obstante, quòd Trid. sess. 25. c. 16. dicat, ut finito tempore Novitiatus Superiores Novitios, quot habiles invenerint, ad professionem admittant, aut è Monasterio dimittant; nam loquitur, non absolutè, sed ex hypothese, nisi quid obstet, aut occurrat causa differendi professionem, ut in *declar. concil. l. c.* Gallemart. n. 7. Tales autem causae sunt, si Novitius videatur diutius probandus, vel nondum de bonis suis disposuit, vel si in morbum inciderit, vel etiam hic ipse dese-

defectus ætatis, ac proinde tales, qui Novitiatum inchoarunt, statim post annum 14. adhuc in probatione erunt usque ad annum 16. completum, etsi de cetero Ordo non nisi unum annum requirat. Pirh. n. 27. in fin. Dixi: jure ordinario. nam quod in Societate Novitiatum inchoari nequeat ante annum 15. id speciale est juxta approbatas illius institutiones; uti & illud speciale est, quod Ordines Militares juxta regulam suam post expletum 13. annum admittere possint ad Novitiatum, & ante expletum annum probationis ad professionem, prout dictum quæst. præced. n. 2.

Quæst. 811. Tempus probationis quantum, & qualiter completum debeat esse?

Resp. Ad primum: quidquid de eo fuerit olim, dum regulariter quidem requirebatur annus juxta c. 1. caus. 17. q. 2. quandoque biennium, Arg. c. 6. caus. 19. q. 6. in viris militaribus etiam triennium, uti & in cognitis, ut statuitur. c. 4. caus. 17. q. 2. & ut Glof. in c. 1. caus. 17. q. 2. eadem V. unius anni puter tempus illud olim fuisse arbitrarium, longius vel brevius, habita ratione, an conditio hominis & vita esset cognita nec ne. Arg. c. ult. caus. 17. q. 2. aut dum etiam in c. 16. h. t. ab Innoc. III. requisitus unius annus partim in favorem Novitii, ut hic prius Religionis asperitates, Regulam & Institutum experiatur; partim in favorem Religionis, ut ea prius exploret mores & vitam illius, ita tamen utriusque partis huic favori renunciantis consensu ante expletum annum probationis professio emitti valide, aut etiam ex justis causis possit differri. Quidquid inquam de his olim fuerit, hodie tamen ob dispositionem claram Trid. sess. 25. c. 15. de regular. certum est, absolute & essentialiter ad valorem professionis in quacunque Religione, tam mulierum, quam virorum requiri præcessisse annum integrum probationis, ita etiam, ut per dictum consilium fuerit sublata dicta facultas mutuo renunciandi annua probationi. Navar. L. 3. conf. 62. h. t. num. 6. & seg. Sanch. l. c. num. 21. Suar. l. c. c. 12. num. 5. ubi, quod decretum illud Trid. ita declaratum per Congregationem Cardinalium & usu receptum. Excipiuntur hic iterum Ordines Militares, & Societas, in qua ad valorem votorum simplicium requiritur præcedens ea integrum biennium, ut constat ex examine general. c. 1. num. 12. Quamvis ut addit Pirh. h. t. n. 35. in fine. ex dispensatione præpositi Generalis hoc tempus ex causis non levis momenti prorogari & contrahi possit, modo id raro fiat juxta quod habetur part. 5. constit. in declarationib. lit. C.

7. Resp. Ad secundum: debet hoc tempus esse omnino completum, à momento in momentum, ita, ut, si vel una dies, imò hora etiam media, vel quadrans defuerit, professio sit nulla. v. g. dum sumpto habitu Novitiatum inchoatus 1. Maii horâ nonâ, professio facta sequenti anno horâ octavâ, ita cum communiore, securiore, juriq; conformiore, adeoque in praxi tenenda. docent Suar. Tom. 3. de relig. L. 5. c. 15. num. 1. Less. L. 2. c. 41. num. 9. Azor. Inst. mor. p. 1. L. 5. c. 28. Sanch. L. 5. mor. c. 4. num. 4. Barbof. ad Trid. sess. 25. de regul. c. 21. num. 2. Fagn. in c. ad nostram h. t. num. 19. & seg. Mirand. Tom. 1. q. 22. a. 3. concl. 2. Wiestn. R. P. Lehr. Jur. Can. Lib. III.

h. t. num. 25. Reiffenst. h. t. num. 94. contra Grat. discip. for. Tom. 3. c. 41. Barbof. de off. Epif. alleg. 101. num. 22. non tamen sibi ipsi satis constans. Pirh. h. t. 37. citans pro se Rodriq. Tom. 3. 99. reg. q. 15. a. 4. quem tamen Wiestn. pro contraria opinione citat, censentes sufficere annum completum moraliter; eò quod in favorabilibus ultima dies inchoata habeatur pro completa. Arg. L. à qua etate. 5. ff. de testam. Verum probatur responsio. ex verbis Trid. sess. 25. c. 15. dum ibi ad valorem professionis requirit, ne minore tempore, quam per annum in professione steterit; revera autem anno minus est tempus, cui ad completionem anni vel hora deficit, quò facit, quod ait Bald. conf. 458. num. 4. in fine. eà horâ finitur annus, quâ incepit. Probatur quoque ex jure communi. c. non solum de regularibus in 6. ubi FF. Minoribus districtè prohibetur, ne ad professionem recipiant ante annum probationis elapsum; jam verò patet, annum, cui vel hora deficit, necdum elapsum probatur etiam eà ratione: quodcunque quantitas & protractio temporis inducit & continet favorem illius (uti in præsentia protractio & completio temporis Novitiatum continet favorem tam Novitii quam Religionis, ut dicitur. c. ad nostram. h. t. & rectè inferitur ex c. non solum de regular. in 6.) annus vel dies aliudve tempus debet esse completum de momento in momentum. Arg. L. 3. §. 3. ff. de minoribus. ubi, quòd minor læsus in integrum restitui possit, etiam ultimo die imò momento anni 25. licet è contra, quando protractio temporis inducit odium, uti in præsentè casu non fit (& fieret. v. g. dum testaturo, cui interdictur per L. L. à qua etate. testari ante annum 14. expectandum esset ultimum momentum illius anni) dies cepta habeatur pro completa. Arg. L. 6. §. 7. ff. de usucap. L. in usucapione. ff. de divers. temp. prescript. Ad hæc quodcunque tempus statuitur & determinatur incipere ab aliquo actu, (uti in præsentè statuitur per Trid. tempus Novitiatum inchoari ab assumpto habitu) computandum est à momento in momentum, ut Fagn. l. c. n. 35. juxta clarum textum. L. 3. §. Minoribus ff. de Minoribus. Ac denique efficaciter probatur ex eo, quòd Congregatio Cardinalium Concilii Trid. Interpretum semper censuerit, annum Novitiatum à Trid. requisitum intelligi debere completum de momento in momentum, ut professio ante momentum ultimum facta sit nulla, prout videre est apud Barbof. in Trid. l. c. & Fagn. ejusdem Congregationis Secretarium. qui l. c. in fine. refert binâ vice professiones factas anno Novitiatum ad momentum nondum completo ad Congregationem delatas, ab eadem habitas pro invalidis, etsi ad vitandos varios in Religionibus motus à publica declaratione abstinerit. ita Reiffenst. h. t. num. 97. qui etiam num. 102. ait, propterea in aliquibus Religionibus & Monasteriis professionem non emitti nisi post annum & diem ab assumpto habitu, uti etiam num. 98. dicit, in praxi securissimum esse, ut, qui Novitiatum inchoarunt. v. g. horâ septimâ, professionem emittant sequente anno eadem die, horâ 8. vel 9. cum agatur de valore rei, ad quem probabilis opinio DD. si à parte rei vera non est, nihil confert. Atque ex his jam inferitur, quòd, qui Novitiatum auspiciatus 24. Februarii, Festo S. Matthie professionem facere non possit sequenti anno, dum is est annus bissextilis ante diem 25. ut contra Henriq. L. 10. c. lit. x. Sylv. V. religio. 3. q. 19. §. 3.

Riccii. & alios citati pro hac sententia à Barbof. in c. 16. h. t. num. 9. Rodriq. qq. reg. tom. 3. q. 15. a. 4. § 5. Bonac. de clasf. q. 2. p. 10. difficul. 2. §. 3. num. 4. Molin. de jus. tr. 2. d. 573. vers. atque ut & alii. Item Wiestn. h. t. num. 25. in fine. Ex e a ratione, quòd annus probationis is reputetur, qui taxatus est à Republica, in qua annum bis sextilem complet dies 25. dum eo anno duo dies quasi pro uno, saltem quando id favorabile est, reputantur. C. quasvrit. de V. S. L. cum Bissexus. ff. de V. S. uti etiam Concil. Trid. requirens annum probationis integrum, non intelligit annum solarem naturalem ultra dies 365. quinque horas & 49. minuta seu sex ferme horas continentem; sed annum civilem, vel etiam vulgarem & artificialem dictum, qui constat & absolvitur 365. diebus eò quòd in aliis quoque regulariter juxta praxin & consuetudinem ita accipiatur. Reiffentf. cit. num. 102. Porro quia in contrarium obijci solent, facile ex jam dictis diluuntur, & satis bene soluta vide apud Reiffentf. à num. 100. De cæterò pro limitatione responsionis notandum, quòd preced. num. dictum, posse tempus hoc biennialis Novitiatus in Societate ex gravibus causis contrahi per dispensationem Generalis, item quòd Moniales Ordinis S. Dominici post 16. annos expletos in articulo mortis constituta professionem valide emittere possint, etsi annum Novitiatus necdum compleverint ex privilegio iis concessò à Pio V. in Bulla qua incipit: *Summi Sacerdotis*. edita anno 1570. 13. Aug. quo privilegio quoque gaudere Novitios utriusque sexus cujuscunque Religionis, qui in privilegiis communicant cum Ordine Dominicorum, refert Mirand. in man. Prælator. Tom. 1. q. 12. a. 10. in fine. apud Pirh. h. t. num. 39. plures hujusmodi limitationes vide apud Sanch. L. 5. mor. c. 4. n. 15. quas tamen ipse non admittit.

Quest. 812. Tempus Novitiatus, an & qualiter debeat esse continuum?

1. Resp. Tempus hoc, ut valeat subsecuta professio, debet esse continuum seu non interruptum, Abb. ad c. ad Apostolicam 16. h. t. num. 9. Sylv. V. religiof. q. 4. Navar. sub h. t. conf. 2. num. 1. § conf. 34. num. 2. Azor. p. 1. L. 12. c. 2. q. 8. Less. L. 2. c. 41. num. 59. Sanch. cit. c. 4. num. 31. Suar. Tom. 3. de relig. L. 5. c. 15. num. 3. Fagn. in c. insinuante. qu. Clerici. vel vovent. testans Congregationem Cardinal. sic sepe declarasse, Professiones factas post annum Novitiatus non continuum, esse nullas. Pirh. h. t. num. 40. Barbof. de off. & potest. Epif. p. 3. alleg. 101. num. 23. § in collect. in c. 16. num. 5. citatis pluribus aliis. Reiffentf. h. t. n. 103. ex e a ratione, quòd, quando à lege aliave dispositione certum tempus ad aliquid requiritur, & intelligi debeat de tempore continuo, quale per se tempus est, nisi ex subjecta materia vel præsumpta voluntate disponentis contrarium colligi possit. ut Gutt. L. 1. can. qq. c. 12. num. 24. Pirh. Reiffentf. aliique AA. citati. idque vel maximè, ubi in dispositione requirente certum tempus apponitur *to per*, uti fit in decreto Trid. l. c. c. 15. quippe qua particula ex natura sua continuationem temporis significat, ut cum communissima Barbof. de decisionib. V. per Menoch. de arb. casf. 462. num. 7. Gonz. ad reg. Cancel. 8. gl. 9. in annot. 89. Mascard. de prob. concl. 1215. num. 2. Adducitur & alia ratio congruentia à Pirh. & aliis. quia nimirum præscribitur annus probationis, ut Novitius omnes asperitates Ordinis toto anno decurrere solitas experiatur, inter quas non est minima, asperitates illas continuo & sine inter-

missione perferre, sicut difficilius est per 40. dies continuo jejunare, quàm per interruptos. Unde jam inferitur, quòd, si Novitius vel ex delicto, aut inhabilitate ob morbum dimittatur, aut sponte exeat, de novo incipere Novitiatum debeat, etsi emendatus, aut sanitati restitutus, vel penitentia ductus brevi redeat, etiam si prius per 10. aut 11. menses aut diutius fuisset in Novitiatu. ut Reiffentf. h. t. n. 106.

2. Extenditur responsio juxta probabilem, ita, ut, si etiam per horas aliquot Novitius sine licentia Superioris discesserit à Monasterio, moxque penitentia ductus redierit, censetur sufficienter interruptus Novitiatum, ita ut is de novo inchoare debeat, & per annum continuari, prout sentiunt Reiffentf. h. t. num. 105. citans Fagn. l. c. num. 36. qui refert sic declarasse S. Congregationem in casu, quo Novitius ex Ordine Minorum discesserat, & duabus horis elapsis penitentia ductus redierat. item Navar. L. 1. conf. 32. h. t. n. 3. Sylv. l. c. s. q. 4. & Sanch. cit. c. 4. num. 32. idem sentientes ob rationes præc. num. allatas. idque, etiam si retento habitu excesserit, & foris illo intervallo regulam servaverit; quia non mansit sub jugo obedientia, ut Nav. & Sylv. LL. cit. apud Pirh. h. t. num. 42. restitutus Suar. l. c. c. 15. num. 6. id asserit de eo, qui dimisso habitu & animo non redeundi exivit, eadem die reversus; quia hoc ipso amittit statum, & eget nova receptione. Contrarium nihilominus, nimirum moraliter non interrupti Novitiatum per egressum ad tres vel quatuor dies, aliudve tempus modicum sentiunt Franc. Less. & alii apud Pirh. l. c. quibus & ipse consentire videtur, dum non tantum merito negari ait necessitatem illius nova receptionis, sed & expresse subjungit, cum hæc res jure non sit decisa in ea sententiarum varietate dicendum videri, quòd, si spectatis circumstantias, mora temporis, quo extra Claustrum Religionis mansit Novitius, modica sit, & paulo post purgata per regressum & penitentiam (per quod indicat se loqui de egressu animo non redeundi) Novitiatum moraliter interruptus censi non debet, quamvis, ut addit, rectius & plerumque consultius sit, ut saltem ad constantiam talis Novitii probandam, jubear Novitiatum de novo inchoare. Ad illud verò, quod assertur Julium II. concessisse Minoribus, ut possint eorum Novitii annum Novitiatus semel interrupti per egressum istiusmodi voluntarum continuare, si redeant, & hoc privilegium per Tridentinum revocatum non esse, ut tueretur Rodriq. l. c. q. 15. a. 8. Respondet Barbof. in c. 16. h. t. num. 6. se non audere quicquam tale dicere, sed existimare se, illud revera revocatum esse; cum, licet olim, dum annus probationis non ita exactè requirebatur, hodie tamen rigidissimè exigatur per Trid. Novitiatum peragi per annum, & decernitur ex professione aliter facta nullam profus induci obligationem, citatque pro se Sanch. cit. c. 4. n. 35. & Mirand. l. c. a. 4.

3. E contra limitatur responsio. ita, ut, si Novitius de licentia Superioris cum habitu sine animo non redeundi exeat Monasterio per aliquod tempus. v. g. ad 3. 5. vel 6. menses sanitatis, vel peregrinandi; parentes invifendi, negotii alicujus tractandi causa, non ideo interruptatur annus Novitiatus, sed expleto eo professionem emitte possit, non secus, ac si toto anno continuo fuisset in Monasterio. Ricc. in pr. rerum. for. Eccles. decis. 510. in 1. edit. § resol. 392. num. 3. in 2. edit. Mendez. divers. jur. argum. L. 1. c. 85. Sayr. decis. 15. sub h. t. & alii quos

Gl. in c. unic. dist. 53. v. in suo. Sylv. v. religio. 5. 9. 5. Unde etiam in iis certum habitum à sede apostolica approbatum habentibus necessarium esse ad valorem novitatus ut is seu probatio à suscepto habitu in eodem per annum peragatur juxta quod statuisse videtur Trid. sess. 25. c. 15. de regular. his verbis: *nec qui minore tempore quam per annum post susceptum habitum in probatione steterit, ad professionem admittatur.* teste Pirh. h. t. num. 29. communior habet sententia, quam tenet Gl. in c. super eo h. t. v. in eadem veste. Joan. And. ibid. Host. n. 3. Donat. tom. 2. prax. regul. p. 2. tr. 9. q. 14. num. 1. Sylv. l. c. Azor. p. 1. L. 12. c. 2. q. 9. Sanch. l. c. num. 29. Barbof. in c. 16. h. t. num. 7. in c. 11. h. t. num. 5. ex ea etiam aliquali ratione, quòd novitatus experiri debeat per annum asperitates, inter quas in quibusdam ordinibus una ex præcipuis est constans habitus delatio; tamen inquam id ita sit respectu istarum religionum, probabilis tamen est, loquendo in genere & abstrahendo ab iis earumque statutis, per se & spectatà rei naturà, ad probationem seu novitatum inchoandum & peragendum essentialiter non requiri susceptionem & delationem habitus religiosi, sed utrumque fieri posse in habitu seculari. ut cum Abb. in cit. c. super eo. n. ult. Suar. tom. 3. de relig. l. 5. c. 13. num. 5. Castrop. tr. 16. d. 1. p. 3. c. 12. §. 3. num. 1. Pirh. cit. num. 29. Wiestn. num. 22. eò quòd tempus probationis tunc incipiat, quando quis facta petitione, ut ad eam admittatur, accedente consensu & acceptatione prælati, suscipitur, ut in religione probetur, ad quod per se & suapte naturà non requiritur susceptio habitus, uti hæc patent ex constitutionibus Societatis p. 3. c. 2. §. 6. & Examine c. 1. §. 13. juxta quas ei certus habitus præscriptus non est; & novitatus peragi potest in veste seculari, ut cum Sanch. l. c. c. 4. num. 29. notat Pirh. cit. num. 29. & ut constat, inchoatur à primis exercitiis in quibus novitii per plures septimanas deferunt suas vestes saculares. neque his derogatum per Concilium Trid. ut bene Suar. cit. 13. num. 4. §. 5. cum non intenderit absolute statuere, ut seclusa etiam consuetudine, annus probationis non incipiat ante susceptionem habitus religiosi, sed ad summum voluit, ut ubi talis consuetudo est inchoandi novitatum à susceptione habitus, per annum à tali susceptione computandum, novitatus steterit in probatione. Addit quoque Pirh. quòd, si in religione aliqua habitus novitiorum sic distinctus ab habitu professorum, non pertineat ad substantiam novitatus, ita ut necessarium sit gestare illum ad hoc, ut dicatur in probatione stare; cum id ex nullo jure antiquo probari possit, nec quicquam per Trid. circa hoc innovatum, quippe in quo nulla sit mentio habitus proprii novitiorum. unde & in pluribus ordinibus idem est habitus novitiorum & professorum. vide de hoc Suar. l. c. c. 14. num. 10.

Quest. 815. In quo loco peragendus novitatus?

Resp. regulariter peragendus in monasterio seu domicilio religionis juxta c. 1. h. t. ita ut extra illud in sæculo valide peragi nequeat; eò quòd novitatus ad eum finem sit institutus, ut novitius religionis asperitatem & modum vivendi experiat, & religio vicissim de ejus moribus cognoscat, quorum neutrum haberi potest si extra religionem versetur in sæculo. Quod ipsum tamen limitandum nisi de legitima supe-

rioris licentia, etiam per potiore anni probationis partem, extra religionem versetur, dum sic censetur adhuc verè esse in probatione, cum in loco, ubi est, sit ex licentia & sub obedientia prælati, quo quodcumque revocante, paratus redire ad monasterium, alioquin nec mitti possit peregrinatum, aut ad serviendum in Xenodochio, quamvis expediat frequenter eum revocare, & intra claustra detinere & ita docent Nav. L. 3. conf. 32. n. 2. & seq. & comment. 2. de regular. n. 7. notab. 2. Azor. p. 1. L. 12. c. 2. q. 8. in fine & c. 1. q. 7. Sanch. L. 3. mor. c. 4. num. 2. idem dicens de monialibus novitiis. Suar. tr. 3. L. 5. c. 14. num. 13. Rodriq. tom. 3. q. 9. regul. 9. 15. a. 10. Mirand. in man. prælat. tom. 1. q. 22. a. 5. Barbof. in c. 16. h. t. num. 8. & de præf. Episc. cit. alleg. 101. num. 28. Pirh. h. t. num. 28.

Quest. 816. An & qualiter novitii obligentur ad servandas regulas & statuta religionis superiorumque regularium præcepta?

Resp. Quamvis decens sit hæc ab iis observari, non tamen per se directè in conscientia seu sub culpa ad eorum observantiam tenentur. Sylv. v. religio. 5. q. 6. Rodriq. l. c. q. 21. a. ult. Suar. tom. 3. l. 5. c. 16. num. 2. Sanch. de immunit. eccles. c. 9. dub. 3. num. 8. Pirh. h. t. num. 69. Wiestn. num. 40. Cum enim necdum regulam sint professi, nec ullis votis adstricti, non magis tenentur ad regulas & statuta ordinis, quam Catechumeni ad leges Ecclesie, donec per baptismum eam ingressi, & tanquam vera ejus membra recepti. neque etiam ex debito pariformitatis tenentur servare leges & præcepta professis imposita; cum debitum hoc non liget nisi illos, qui in eodem statu & professione sunt, in quo novitii non sunt, sed in probatione illius, dum solum intendunt illum experiri. ut Delb. l. c. quin tamen ad servandam pariformitatem illam teneantur, etsi non sub culpa, ex magna tamen decentia, negari non potest; cum æquissimum sit, ut, qui similem cum aliis vitam suscipiunt, & in perpetuum continuare intendunt, similem quoque sentiant in legibus disciplinam, quique cum professis iidem fruuntur privilegiis, eadem cum iis onera ferant & leges servant; tum etiam, quia alias convenienter à superioribus religionis gubernari, ac ritè in ordine ad professionem institui (ad quod tamen suscipiendo habitum se tacitè obtulisse censentur) vix poterunt. Ad hæc diffinitas illa in servanda disciplina non levis causa esset turbatum, scandali & confusionis in monasterio, ad quæ cavenda cum teneantur directè sub culpa, sub eadem indirectè tenebantur ad servandas regulas, & ad non agendum passim iis contrarium. De cætero, licet novitii directè non subjiciantur regulis ac statutis ordinis, subjici tamen eos jurisdictioni spirituali prælatorum regularium non tantum in foro conscientie, sed & externo, quemadmodum clerici saculares Episcopo, ac proinde ab illis ob delictum puniri posse, eisque præcepta dari, etiam sub censuris, quibus obedire tenentur, non in vim voti, sed quia subsunt ejus jurisdictioni; tenent Suar. cit. c. 16. num. 18. Sanch. cit. 10. num. 11. & 12. Laym. L. 4. tr. 5. c. 4. num. 3. Pirh. h. t. cit. num. 69. Et hæc quidem dicta de jurisdictione certa videntur respectu prælatorum regularium emptorum; cum hi jurisdictionem quasi Episcopalem in suos subditos, etiam novitios, habent. Prælati

lati verò ordinum non exemptorum quantum jurisdictionem in novitios exercere possint, desumendum esse ex concessione Episcoporum & cujusvis ordinis consuetudine, ait cum Laym. *l. c. num. 4.* Pirh. *l. c.* uti etiam inde desumendum, an & qualem potestatem reservandi peccata, & ad reservatis absolvendi habeant hi praelati, ait Wiestn. *b. t. num. 43.* cum eodem Laym. de aliis autem praelatis ordinum exemptorum etsi Laym. *l. c. Coroll. 4.* & Mirand. *tom. 3. pralat. q. 34. num. 16.* asserant, quòd facta ab eis reservatio casuum in religionibus aliàs usitata novitios plerumque non afficiat, existentiam tamen, quòd, dum novitiis suis confessarios designant, his limitatam & ad certos casus se non extendentem jurisdictionem, sicut respectu religiosorum, sic & respectu novitiorum concedere possunt, idque ex dicta eorum jurisdictione quasi episcopali, etiam in novitios deducunt.

Quest. 817. Quibus juribus ac privilegiis gaudeant novitii?

Resp. Primò in genere: novitii gaudent omnibus juribus ac privilegiis sui ordinis. Suar. *tom. 4. de regular. tr. 10. l. 9. c. 1. num. 18.* Pelliz. *in man. regul. tom. 1. tr. 2. c. 7. num. 1.* Dian. *p. 3. tr. 2. resol. 73.* Pignat. *tom. 4. consult. 119. num. 18.* Pirh. *b. t. num. 77.* Reiffent. *num. 115.* ac plerique alicujus nominis auctores; Eò quòd; cum sint sub potestate religionis, suoque modo ejusdem pars & membra etsi non inseparabilia, portentque onera illius, æquum est, ut quoque jura ejus & merita participent *juxta regul. 55. fur. in 6.* Et sic in specie gaudent indulgentiis, quibus gaudent professi Pelliz. Reiffent. *LL. cit.* Portal. *in dub. regular. v. novitius. num. 54. vide compend. privil. Societ. v. indulgentia.* & licet absolute & in effectu religiosi non sint, in favorabilibus tamen veniunt nomine & censentur jure religiosorum. Arg. *c. religiosi. §. quamvis. de sent. excom. in 6.* suntque in casu ecclesiastico constituti & personæ Ecclesiasticæ, ut præter cir. AA. decius *in c. in presentia. de prob. n. 188.* Jaf. *in auth. si qua mulier. c. de SS. eccles. ad finem.* Gutt. *qq. can. l. 2. c. 1. num. 107.* Suar. *de defenf. fid. l. 4. c. 29. num. 5.* Sanch. *cit. c. 10. num. 1.* Delb. *de immunit. Eccles. c. 1. du. 9. num. 5.* quia, ut Idem ait, hoc ipso, quòd ii more solito in religionem recipiuntur (cum mancipentur cultui divino & obsequiis religionis, vivant sub obedientia praelati, & faciant omnes observantias regulares, ita ut si in aliqua earum delinquant, à praelato puniantur) non est cur inter personas Ecclesiasticas non numerentur, quod ipsum juxta probabiliorum dicit de iis quoque, qui novitii formaliter non sunt, id est, post annos pubertatis admissi, & versantes in novitiatu, sed etiam de novitiis materialiter seu largo modo talibus, ut sunt admissi ante annos pubertatis. Unde jam

2. Resp. Secundò in specie: gaudent novitii primò privilegio canonis: *si quis suadente 29. caus. 17. q. 4.* ità ut, si quis violentas manus in novitium, etiam nullo ordine initiatum, injiciat, incurrat excommunicationem latæ sententiæ, pro ut expressè statutum *cit. c. religiosi.* Suar. *de relig. tr. 3. l. 5. c. 11. num. 12.* Dian. *p. 6. tr. 8. resol. 7.* Sanch. *l. 5. mor. c. 4. num. 24.* Bonac. *d. 2. de excom. q. 4. p. 3. num. 7.* Bordon. *in cons. regular. resol. 28. num. 19.* Peregrin. & alii, quos citans ac sequens Delb. *l. c. num. 6.* ait, idem privilegium canonis explicitè concedi quoque dictis novitiis largo modo

sumptis. Secundò gaudent privilegio fori, ita ut à jurisdictione principum sæcularium quò ad forum judiciale eximantur, & coram judice Laico, neque in civilibus, neque in criminalibus causis conveniri valeant novitii religionis approbata. Azor. *p. 1. l. 42. c. 2. q. 11.* Sanch. *l. 6. mor. c. 10. num. 10. & 11.* Farin. *per crim. q. 6. num. 46.* Barbof. *de off. Episc. alleg. 12. num. 37.* Pirh. *num. 77.* Delb. *l. c. num. 1. & 6.* connexumque esse hoc privilegium fori privilegio canonis, ita ut, cui competit privilegium canonis, competat & privilegium fori, & contra, cum Dian. *l. c.* Suar. *de defenf. fid. l. c. num. 7.* Ellachin & aliis tradit Delb. *l. c. num. 7.* adeoque sicut illud, sic & hoc competere quoque dictis novitiis materialibus, ac ita conveniri solum poterunt novitii coram judice Ecclesiastico nempe praelato suo ab eoque puniri, dum monasterium est exemptum, si autem exemptum non est, etsi ob delicta privata commissa contra regulas & statuta puniri possint à praelato ob alia tamen non nisi ab Episcopo, ut cum Laym. *l. 4. tr. 5. c. 4. num. 4.* Pirh. *l. c.* quamvis alii ab eo citati, putata, Abb. *in c. cum contingat. de foro comp. num. 21.* Azor. *l. c.* Navar. *l. 2. cons. 4. & 5. de foro comp.* Sanch. *l. c.* velint indistinctè praelatum ordinis habere juris dictionem & potestatem cognoscendi, & puniendi suorum religiosorum, ac consequenter etiam novitiorum delicta, etiam graviora, saltem quæ dispositionem ab ordine non requirunt; non quidem de jure communi, sed ex speciali privilegio vel consuetudine. Extenduntur hæc dicta de privilegio fori, ita ut novitius ob delicta ab eo commissa ante religionis ingressum solum à judice Ecclesiastico cognosci debeat; eò quòd constituto Sixti V. vi cujus talis novitius habitu religionis spoliari, & à judice sæculari cognosci deberet, ac si religionem nunquam ingressus fuisset, moderata, per Clem. 8. teste Delb. *l. c. c. 6. & 11. 14. f. 4. num. 1.* ita ut vi illius talis criminosis ingressus fuerit validus ad hoc, ut talis novitius privilegio fori gaudeat, non secus acis, qui post commissum delictum statum clericalem assumpsit, à judice sæculari puniri non poterit, saltem in persona, sed ad summum in pecunia seu bonis, ut docet Bonac. *De LL. d. 50 q. 2. p. 1. §. 2. num. 6.* & alios non improbabiler omnino teneri à Marthæ *de jurisd. p. 4. cens. 2. cas. 121. à num. 22.* testatur Delb. *l. c. num. 2.* idque etiam, si in fraudem ingressus esset novitiatum, quamvis quò ad hoc aliud sit de eo, qui in fraudem assumpsit clericatum. Extenditur secundò juxta probabilem, quam tenent Delb. *l. c. f. 5. num. 1.* Bonac. *l. c. §. 5. num. 2.* citatique ab eo Abb. Clar. Sayr. & alii, contrarium tenentibus Molin. *de just. de jure. tom. 4. d. 49. num. 24.* Peregrin. *ad consil. Theatinor. p. 2. c. 5. lit. R. §. 1.* & aliis apud Delb. ita ut novitius dimisso habitu ob delictum tempore novitiatus commissum à solo judice ecclesiastico possit cognosci. An verò cogi possit novitius à praelato suo religioso ad luedam pœnam delicto suo condignam, dum re adhuc integra, id est, antè captum judicium, à religione discedere volens, non resolvit. Delb. *l. c. num. 3.* remittit ad Suar. *de relig. tom. 3. l. 5. c. 16. num. 8.* & ad De Vecchis *in prax. novitior. d. 11. num. 6.* Secundò gaudent novitii immunitate à tributis & gabillis; quia etsi redire iterum possunt ad sæculum, sunt tamen pars religionis, cujus personæ & bona, utpote Ecclesiastica, absque dubio immunita sunt à tributis, & inter personas Ecclesiasticas secundum dicta numerantur; tum etiam, quia ex receptissimo usu immunes sunt ab onere, que

quò ad personas, adeoque etiam ab onere quò ad bona sua; cum accidentale sequatur naturam sui principalis. His non obstante, quò bona novitiorum ad religionem non pertineant, ut pote quorum dominium retinent novitii: cum hinc non tollatur, quin sint bona personarum Ecclesiasticarum, et si patrimonialia, quò sufficit ad gaudendum privilegio immunitatis à gabellis. atque ita docent Molin. de *J. & J. tr. 2. d. 671. num. 2.* Sanch. cit. *L. 6. c. 10. num. 16.* Barbof. in *collecl. tom. 1. L. 3. tit. 49. c. 7. num. 11.* Diana p. 1. *tr. 2. resol. 37.* Turrian. 2. *tom. 2. d. 49. du. 4. num. 12.* Grass. de *effect. cler. off. 3. num. 131.* Bertach. *tr. de gabal. p. 7. num. 56.* Pirh. cit. *num. 77.* & alii, quos citat & sequitur Delb. de *immun. eccl. c. 1. dub. 9. num. 3.* extendens hoc ipsum, iterum *num. 8. & 9.* ad dictos novitios largo tantum modo tales, contrarium tamen apud eundem tenentibus in genere Tirag. de *retract. §. 1. Gl. 8. à num. 31.* Lallarte de *decim. vendit. c. 19. num. 5.* Cutell. de *immun. eccl. L. 2. q. 38.* & aliis. Quid in hoc sit circa novitios ordinum militarium distinctorum ab ordine S. Joann. cujus professi extra omne dubium sunt verè religiosi, vide apud Delb. *l. c. dub. 11. à num. 5.* Denique ad eorum privilegia spectat, quò à proprio prælato ordinis per se vel per alios absolvi possint à casibus reservatis, & cum illis dispensari in votis, in observatione festorum, jejuniorum, recitatione horarum canonicarum, ad quas ratione ordinis tenentur. Castrop. *tr. 26. d. 1. p. 11. num. 3.* Pirh. *l. c. Wiestn. h. t. n. 45.*

Quest. 818. Quo jure gaudeant ad obtinenda, retinenda, resignanda beneficia & pensiones?

1. Resp. Ad primum: potest novitio validè conferri beneficium sæculare. Sanch. in *decal. c. 4. num. 22.* Castrop. de *benef. d. 1. p. 2. §. 5.* Garc. de *benef. p. 7. c. 10. num. 5.* cum sui juris maneat, neque per illius acceptationem renunciare censetur religioni; cum possit eo animo acceptare, ut, si religio non placeat, illud retineat, sin minus, professione facta vacet. Unde & illud cum alio permutare poterit. Sanch. *l. c.* Pirh. ad *lit. de præbend. num. 12.* quin ipsi conferri debet, si est primogenitus, & beneficium ex fundatione conferendum primogenito, vel differenda ejus collatio, usque dum professionem emisit. Sanch. *num. 23.* Castrop. *num. 6.* His tamen non obstantibus minus decens esse, ut novitio conferatur beneficium (intellige aliàs non debitum) nec detur ei ansa redeundi ad sæculum; asserunt Castrop. *l. c. num. 5.* Pirh. *l. c.* vide me in *for. benef. p. 1. q. 48.* fructus tamen beneficii præhabiti anno probationis percipere nequit; et si à residentia sit excusatus. Garc. p. 3. c. 2. *num. 341.* adeoque nec à tempore, quo illud de novo accepit, de quo tamen vide me in *for. benef. p. 3. q. 56.* Dixi: beneficium sæculare; quia ad prælaturam regularem neque in suo, neque in alieno ordine eligi potest novitius, saltem tacitè non professus. c. *nullus religiosus. de elect. in 6.* Gl. *ibidem V. prælaturam.* Abb. in *c. fin. eod. num. 8.* Barbof. in *c. monasterium. de elect. num. 2.* potest tamen ad talem prælaturam postulari, si est necessitas, qualiter autem vocandus ad electionem extra ordinem faciendam canonicus novitius, vide me in *for. benef. p. 2. q. 308.*

2. Resp. Ad secundum: potest novitius præha-

bita beneficia retinere, nec ea vacant per ingressum monasterii. Lotter. de *re benef. L. 3. q. 26. à num. 10.* & *num. 24.* cum communi juxta quò constat ex *c. beneficium. h. t.* vide me in *for. benef. p. 3. q. 54.* ubi etiam *q. 55.* quò non vacent, si novitius ultra tempus confuetum prorogaretur, item *q. 56.* ad quem spectent fructus beneficii retenti tempore novitiatu & *q. 57.* an, à quo & qualiter administrandum beneficium tempore novitiatu. vide quoque de his Pirh. *h. t. à num. 70.* ubi etiam cum Sanch. *L. 6. mor. c. 10. num. 13.* quò pensiones Ecclesiasticæ habitæ à novitio in titulum non vacent ante editam professionem; quia æquiparantur beneficiis, & quò ad extinctionem sequuntur naturam beneficii.

3. Resp. Ad tertium quæ spectant ad resignationem & dimissionem beneficii videri possunt apud me in *foro benef. p. 3. ubi q. 326. num. 3.* quò ingressus religionem resignare nequeat intuitu religionis ingrediendæ, et si admittus jam sit ad ordinem item *q. 327.* quò ante professionem valide resignare possit beneficium, etiam ad cujus titulum ordinatus; & licet non habeat aliunde vivere. item *q. 328.* num ante duos menses antecedentes professionem beneficium non titolare, si aliunde habet vivere, item *q. 328. num. 3.* quò facta resignatio à novitio intra illos menses non requirat consensum superioris regularis item *cit. q. 328. num. 2.* quò novitius egrediens è religione post professionem nulliter factam non recuperet beneficium. Item *ibidem.* quò novitius regressus ad sæculum remanet cum beneficiis suis, etiam quæ sponte resignarat. Item *q. 54. & 328.* quò facta à novitio resignatio suspensa manet, donec emissa professio.

Quest. 819. An & qualiter novitius disponere possit de bonis suis iisque renunciare?

1. Resp. Primò: ad renunciationem (per quam hic intelligitur dispositio de bonis temporalibus, seu eorum cessio facta in favorem tertii irrevocabiliter, adeoque distincta à dispositione testamentaria seu facta per ultimam voluntatem vel donationem mortis causâ, adeoque revocabili, (de qua supra ad *lit. de testam. q. 624.* qualiter fieri possit à novitio) faciendam ante professionem nullo jure tenentur novitii, unde si eâ non factâ emitant professionem, vi hujus ordo bonorum possidendorum capax succedit in bonis eorum; alioquin hæredes ab intestato Sanch. *l. 7. mor. c. 12. n. 4.* Pelliz. in *man. privil. c. 7. n. 2.* Pirh. *h. t. n. 79.*

2. Resp. Secundò: potest nihilominus, si velit; disponere de bonis suis, iisque irrevocabiliter cedere, si id fiat ante ingressum religionis independentè à professione & nullo illius intuitu, nisi fortè donans aut renuncians esset minor, ut ad beneficium restitutionis in integrum haberet recursum, & extra casus *c. fin. de donat.* & in hoc facile conveniunt omnes, si verò fiat hæc cessio ante ingressum in religionem seu assumptionem habitus religiosi intuitu securæ professionis, saltem ubi est causa principalis & finalis, ita ut eâ non secutâ, donata seu cessâ repeti possint, cessio est obnoxia revocationi & restitutioni; quia est donatio ex causa & sub conditione facta, vocans non secutâ, & conditione non impleta, non obtinet firmitatem; cum cessante causa, etiam finali, cesset effectus. *c. cum cessante. de appell. & deficiente conditione, actus resolutus.* censetur

consecratur. *L. pecuniam ff. de reb. cred. & ita tenent Host. & Abb. in c. statimms. h. t. Jas. in auth. si qua mulier. c. de ff. Eccles. Rodriq. regul. q. 8. a. 2. Sanch. l. c. c. 1. à num. 2. quos citat & sequitur Wiestn. h. t. num. 48. Extendit hoc ipsum Pirh. num. 81. ita ut procedat etiam, dum secutura professio fuit causa cessionis solum impulsiva; quia nimirum ingressus absolute quidem vult renunciare bonis, eaque donare, quamvis non donasset, si religionem non ingrederetur, qualem intentionem presumi ait, si renunciatio non longe ante ingressum facta fuisset. presertim, si sit bonorum omnium aut majoris vel minoris vel notabilis, citatque pro utroque casu, nimirum quod irrita sit talis renunciatio, siue professio secutura fuerit causa principalis, siue impulsiva. Navar. l. 3. conf. 82. h. t. Mol. tr. 2. de usufr. d. 139. num. 14. Less. l. 2. c. 41. num. 42. Laym. l. 3. tr. 5. c. 7. num. 7. an verò comprehendantur istiusmodi renunciations factae ante ingressum sub decreto Concilii Tridentini Sess. 25. de regul. c. 16. annullante factas ante duos menses proximos ante professionem, controversitur inter AA. affirmat tanquam probabile Pirh. l. c. cum AA. jam citatis, eò quòd Concilium loquatur absolute de factis ante dictos duos menses, praecindendo, an factae intra vel extra tempus novitiatus, finisque ab eo in utrisque locum habeat, nimirum libertas egrediendi, dum ea aequè tollitur per factam renuntiationem ante ingressum, quam factam in novitiatu; cum in utroque casu aequè nequeat recuperare donata seu renunciata; adeoque aequè sit locus carendi necessarii ad vivendum, si egrediatur. Negant è contra aequè probabiliter, ut Pirh. inquit. Menoch. de arbitrar. censur. 5. cas. 436. num. 4. Sanch. l. 7. c. 5. num. 4. Valq. de testam. c. 6. §. 2. dub. 12. num. 50. Fagn. in c. penult. h. t. num. 42. ex declar. Cardinal. conc. eò quòd Conc. expressè loquatur tantum de renunciatione facta tempore probationis ut rectè colligitur ex connexionè c. 16. cum 15. ut bene extendit Pirh. adeoque, cum decretum hoc illius irritans sit correctorium juris communis, utpote auferens liberam facultatem disponendi de bonis propriis, extendendum non sit ad casum similem non expressum, etiam ob paritatem rationis juxta c. 28. de R. 7. in 6. juxta Gl. His non obstante, quòd lex etiam poenalis & exorbitans à jure communi extendi possit ad alium casum non expressum, si aliàs lex illa frustraretur sine suo juxta c. si civitas de sent. excomm. in 6. cum id solum procedat, si etiam ea, ad quae fit extensio, commodò comprehendì possint sub verbis legis prohibentis, qualiter verba Decret. Trid. adoptari non possunt renuntiationibus factis ab existentibus adhuc in saeculo; cum loquatur de iis, qui habitum susceperunt, adeoque jam sunt personae Ecclesiasticae. ita cum Fagn. l. c. num. 2. & seq. Pirh. l. c.*

3. Resp. Tertiò: renunciations ab existentibus jam in novitiatu, intuitu secuturae professionis factae conformiter decreto Trid. valida sunt, secus, si factae aliquo eorum, quae circa hoc statuit, omisso; siue de cetero ea fiant à novitio ante annum 16. aetatis siue post illum expletum, ut expressè Pirh. num. 82. cum nulla à Trid. praescribatur aetas huic renunciationi huic (quae sunt verba Trid. cit. c. 16.) nulla renunciatio aut obligatio, etiam cum juramento, vel in favorem cujuscumque causa pia valeat, nisi cum licentia Episcopi vel ejus Vicarii fiat intra duos menses proximos ante professionem; ac non

aliàs intelligatur effectum sortiri, nisi secuta professione; aliter verò facta, etiam si cum hujusmodi expressa renunciatione, etiam jurata, irrita sit, & nullius effectus, aequo decreto excipiuntur etiam per ipsum Concilium expressis verbis; candidati & novitii Societatis Jesu, ita ut renunciations bonorum & jurium ab iis factae conformiter constitutionibus ejusdem societatis, nimirum vel ante ingressum vel post primum annum probationis, aut etiam post edita vota simplicia, quodocunque superior jubet eos abdicare se bonis sine spe ea recuperandi, sint validae. de quibus vide Less. l. c. cit. c. 4. num. 41. Sanch. l. c. num. 9. Laym. cit. c. 7. num. 10. Pirh. h. t. num. 74. De cetero circa hoc decretum notandum primò, sub nomine renunciations comprehendì donationem inter vivos, ita ut ea facta sine forma in eo praescripta sit irrita; cum & ea sit species quaedam renunciandi cum effectu non revocandi, adeoque & ipsa impediatur libertatem novitii ad egrediendum. ita Mol. cit. d. 139. num. 15. Menoch. l. c. num. 7. Sanch. l. c. num. 20. Pirh. num. 85. Item datio novitii, dum ex bonis novitii monasterio datur aliquid sub titulo mutui, quo rei mutuatae dominium & usus ad notabile tempus transfertur ad illud; cum in ea includatur virtualis donatio, non quidem absoluta, sed sub conditione, si novitius perseveret; utpote quo perseverante cessat obligatio restituendi ex mutuo. adhuc in eo recuperando saepe sit difficultas, adeoque & hac ratione impediatur libertas egrediendi. Pirh. num. 86. cum Suar. de relig. tr. 3. l. 5. c. 9. num. 16. Item dimissiones officiorum publicorum temporalium, ex quibus habebatur lucrum, remissiones fidejussionis, liberationes à ratiociniis reddendis, quibus alius ei obstructus. Menoch. de arb. cas. 436. num. 7. Sanch. l. c. Barbosa ad Trid. cit. c. 16. à num. 3. quos citat & sequitur Wiestn. h. t. num. 51. idem probabiliter dicens de renunciatione beneficii ecclesiastici, in summa obligationes omnes, quibus bona aut jura novitii notabiliter minuuntur, aut minùs recipitur, quam datur. ut AA. idem; adeoque contractus omnes respectu aliorum lucrativi. v. g. si fidejubeat alio; etiam pretio accepto, dum exposuit proprium patrimonium periculo jacturae sine spe aequalis lucri, siue, quòd tantumdem recipiat. Pirh. num. 86. cum Sanch. l. 2. mor. c. 5. n. 34. Secus, ut Idem eod. num. 32. est in contractibus reciprocis utrimque ferè aequaliter onerosis; nempe venditionis, permutationis, locationis, utpote in quibus cessat finis decreti, ne nimirum novitius amissis suis bonis vel magna eorum parte; cogatur emittere professionem. sic quoque à dicto decreto excipiuntur & validè sunt sine dictis solemnitatibus primò, dum à novitio datur aliquid pro victu suo & vestitu pro ut ipsum Tridentinum lit. c. 6. hoc excipit. Secundo si ultra victum & vestitum monasterio aut alteri personae laicae donatio modica spectatis facultatibus novitii fiat; quia per hoc non datur novitio occasio non discedendi, adeoque libertas egrediendi, quae erat finis istius decreti prohibentis, ei non adimitur. Sanch. l. c. num. 22. Idem est, si quid pro convivio sub ingressum impendatur, aut etiam Deo offeratur; si magni momenti non sit, ut Idem num. 28. Tertiò si parentes aut amici novitii etiam magnà quantitate dent monasterio, ut benevolentius tractetur; quia Concilium requirit, ut donatio fiat ex bonis novitii, cum aliàs largitio

eorum non pertinentium ad novitium, & ab eo per egressum non recuperabilem, non obstat ejus libertati egrediendi. Pirh. cit. num. 75. cum Suar. l. c. nisi tamen ista largitio computetur in legitimam novitii; cum tunc non tam parentes, quam filius censeretur donationem illam facere ut Sanch. l. c. n. 23. Laym. l. c. c. 7. n. 5. in fine.

5. Notandum secundo, dum in decreto licentia Episcopi ejusve Vicarii requiritur; nimirum eo sine, ut cum Sanch. & Rodriq. Pirh. excludantur fraudes, metus, preces importunæ, quibus induci posset novitius ad relinquenda bona monasterio; cum licentia iudicis impediatur præsumptionem fradis juxta *L. ult. ff. quod metus causa.* nomine Episcopi venire etiam alios prælatos jurisdictionem quasi Episcopalem habentes, nullique Episcopo in suo territorio subjectos, & nomine vicarii vicarium generalem. Sanch. l. 7. c. 5. num. 68. Delb. de immun. Eccles. c. 14. du. 12. num. 10. Barbof. de off. Episc. alleg. 99. num. 6. Pirh. num. 88. & hanc potestatem dandi istam licentiam, cum sit ordinaria & annexa eorum officio, non personæ, delegare possunt alteri. Venit quoque capitulum sede vacante, utpote succedens Episcopo in jurisdictione ordinaria; quin & vicarius capituli. Delb. l. c. cum Sanch. l. c. num. 67. etiam videtur dare posse hanc licentiam sine speciali mandato capituli; cum non sit ex arduis. vide me in *vicar. Episc. q. 592.* Non verò veniunt ipsi prælati regulares, etsi exempti, ut probabilius cum Sanch. l. c. num. 74. & Rodriq. tom. 2. qq. reg. q. 48. a. 14. Pirh. l. c. Dicens, hunc esse unum ex casibus, in quibus regulares aliàs exempti subjiciuntur ordinariis, quamvis, ut Idem cum Sanch. num. 25. & Rodriq. l. c. petitioni illi licentiæ in quibusdam monasticis per contrariam consuetudinem sit derogatum; ubi autem viget, non sufficit petitio licentiæ, sed requiritur ea obtenta; non tamen necessario in scriptis, uti nec datio illius expressa, sufficiente tacita habitâ ex ratihabitione, non quidem de futuro (quippe quæ non sufficit, dum requiritur ad valorem actus, nisi fortè is fieret sub conditione ratihabitionis subsecuturæ) sed de præsentate Sanch. l. c. n. 79. Pirh. n. 88. in fine.

6. Notandum tertio, quòd, dum dicitur, faciendas renunciaciones intra duos menses proximos ante professionem, non requiratur, ut fiant integro semestri ante professionem, sed sufficiat illas fieri etiam immediatè ante illam, idque etiam fortè congruentius fini Concilii volentis differri renunciaciones usque ad duos ultimos menses probationis, ut nimirum fierent majore consilio & deliberatione, ut Sanch. num. 80. unde & validæ erunt, si fiant immediatè ante professionem, casu quo ex justa causa ea ulterius post completam jam à novitio atatem absolutumque probationis annum differatur. Pirh. Suar. 89. uti & valebunt, si fierent tribus vel pluribus mensibus ante professionem ita dilatam; cum Concilium solum intenderit, ut renunciaciones fierent intra duos menses proximos professioni de jure emittenda; utpote non secus ac aliæ leges respiciens ea, quæ communiter & ordinariè non quæ per rard & per accidens tantum contingunt. juxta *L. 5. ff. de LL.* unde dilatâ ultra consuetum tempus professione propterea differenda necessariò (etsi, ut jam dictum, differri posset) non est renunciatio, & ita tenent apud Wiestn. h. t. num. 64. Barbof. & Donat. referentes sic declaratum à *Congreg. Cardin.* An verò è contra quoque, dum ex dispositione pontificia abbre-

viaretur novitius & concederetur fieri professio v. g. nono mense illius, vel à minore 16. annis, sufficiat fieri renunciacionem intra bimestre ante illud tempus. v. g. intra mensem septimum & octavum, ad initium etiam mensis septimi, in eo inquam, non ita conveniunt AA. affirmari id non omnino improbabiler, asserit Pirh. cit. num. 89. vers. porro etsi. & tenet Wiestn. num. 65. citans Castrop. tr. 16. d. 2. p. 17. num. 9. ex ea ratione, quòd, etsi dispensatio sit stricti juris, extendenda tamen sit ad connexa, ut cum communi Sanch. l. 8. de Marr. d. 1. num. 19. probabilius tamen dici, non posse eam fieri, nisi ad finem dicti bimestris, nimirum vel eodem die professionis, vel die eam præcedente. ut Sanch. l. 7. mo. c. 5. num. 83. ex ea ratione, quòd, cum in hoc casu renunciatio fieri nequeat intra tempus à Concilio determinatum, nempe mensem 11. & 12. anni probationis, & sic derogeret Concilio, & post professionem amplius fieri nequeat, curandum sit, ut quàm minimè potest, Concilio derogetur; adeoque ut fiat proximè ante professionem. His non obstante ea dispensatione, utpote quæ tantum extendenda ad accessoria connexa inseparabiliter, qualiter non connectuntur, & unum ex altero non sequitur, professionem per dispensationem anticipando consuetum tempus. v. g. Ad bimestre fieri posse, & renunciacionem vi istius dispensationis fieri posse, similiter anticipatò ad aliud bimestre ultra prius bimestre dispensativè concessum Concilio, dum statuit eam faciendam intra bimestre proximè antecedente professionem, loquente de professione, quæ fit tempore ordinario, non de ea, quæ fit dispensativè, anticipando illud tempus.

7. Notandum quarto. Tametsi renunciatio facta secundum præscriptum Tridentini valeat & à novitio revocari nequeat, ante professionem. si eam facere & in religione permanere velit, ut Pirh. num. 92. cum Sanch. cit. c. 5. num. 58. eò quòd sicut omnes contractus, etiam lucrativi, qualis est donatio, conditionati revocari nequeunt conditione pendente, ita & hæc renunciatio bonorum facta à novitio, utpote continens hanc tacitam conditionem: si miserò professionem; sive ut non habeat effectum, nisi secutâ professione, revocari non potest ante professionem; priusquam ea facta, pendeat conditio, sub qua facta; absolutè tamen revocari potest semper ante professionem, & actu revocatur, dum novitius concipit animum non proficendi, & actu non proficulus deserit religionem; quia corrumpit seu non impletur conditio. Idemque est ex eadem ratione, quòd corrumpat renunciatio juxta probabiliorè, quam tenent Rodriq. l. c. q. 2. a. 2. Sanch. cit. c. 5. num. 49. aliique apud illum. item Pirh. h. t. num. 91. Wiestn. h. t. num. 66. si novitius post factam juxta præscriptum Trident. renunciacionem moriatur ante professionem; dum Concilium loquatur generaliter, dum expressè dicit: *ac non aliàs*: intelligatur effectum sortiri, nisi secuta professione, intellige, ex quacunque causa hæc non sequatur. ac proinde novitium factâ jam ritè renunciacione, hac non obstante, in eventum mortis ante professionem de bonis renuntians testari posse, vel mortis causâ donare, docet Nav. in *can. non dicatis* 12. q. 7. n. 49. Quod si non faciat, vel nisi renunciacionem factam monasterio alterive cause piæ ratam esse velit, etiam in casum mortis, censetur intestatus decedere, succedentibus illi proa-

proavis, consanguineis. Wiestn. l. c. cum Riccio prescriptum valere secuti professione, & ita tenent Sanch. l. c. num. 55. Pirh. l. c. aliique apud Barbof. juris Eccles. L. 1. c. 42. num. 238. Nihilominus ratificata ex post tali professione invalidè facta, ratificari quoque renunciationem ante illam factam, nisi forte professio fuerit invalida ob defectum ætatis, in quo casu uti professionem, ita & renunciationem esse & remanere invalidam, siue renunciatus necdum impleverat 15. annos & decem menses, adeoque eam confirmari nequire seu convalescere per subsequentem legitimam ætatem & aliam professionem, docet Sanch. l. c. num. 56. Pelliz. in man. pral. tr. 2. c. 9. q. 22. num. 49. & 50. quos citat & sequitur Pirh. cit. num. 91. in fine. De cætero valere renunciationem bonorum factam etiam personæ privatæ intuitu Religionem ingrediendi, vel etiam post ingressum à Novitio minore 25. annis sine autoritate curatoris & decreto Judicis aliisque solemnitatibus jure civili requisitis, docet Sanch. L. 7. mor. c. 6. num. 19. & cum eo Pirh. num. 93. Arg. c. de his, de sepult. ubi, dum dicitur, volentibus transire ad loca Religiosa liberum esse bona sua non solum Religiosis, sed etiam quibuslibet personis conferre, per tamen liberum importari idem, quod sine alterius autoritate, licentia & dispensatione, ait Gl. recepta in Clem. 2. de jurep. v. liberè, valori illius, etiam factæ à Novitio 16. annis majore ante duos menses proximos ante professionem, non obstante decreto Tridentini, utpote talis dispositionem non comprehendente, apud Wiestn. h. i. num. 58. docent Faustus, Thefaur. L. 2. forens. q. 56. num. 7. & Menoch. contrarium tamen quò ad hoc, seu non valere in eo casu renunciationem, donationemve bonorum factam à Novitio, etiam 25. aut 30. annis majore, rectius tenent cæteri, aut saltem plerique, ut inquit Wiestn. alicujus nominis DD. Barbof. etiam de off. Episc. alleg. 99. num. 19. Donat. & aliis testantibus, sic declaratum à Congregat. Card. interp. Trid. eò quòd Concilium loquatur universaliter de renunciatis ante dictos duos menses, nullà factà mentione, multoque minùs discrimine inter ætatem eorum; cum in omnibus sic statuendi ratio illius locum habeat.

Quest. 820. Quid sit circa renunciationem hæreditatis obventuræ factam à Novitio?

I. Resp. Primò: quamvis renunctio hæreditatis viventis alicujus necdum delatæ, sed in futurum deferendæ, facta alicui certæ personæ sine consensu illius, de cujus hæreditate agitur, sit ipso jure invalida ob periculum machinandi insidias vitæ alienæ juxta L. ult. c. de pact. valet tamen etiam irrequisito dicto consensu, facta ab eo in favorem Religiosi Conventus alicujus alteriusve Communitatis vel Collegii; cum in omni Communitate adeoque multò magis in Communitate Clericorum, præcipuè Religiosorum, meritò præsumatur, cessare tale periculum seu votum captandæ mortis; ob quòd aliàs in favorem privatæ personæ fieri prohibetur talis renunctio. Sanch. L. 7. mor. c. 2. à num. 54. Laym. L. 3. tr. 5. c. 7. n. 3. q. 2. limit. 3. Pirh. h. i. num. 90. Potest quoque Novitius ante professionem renunciare hæreditati paternæ aliàs obventuræ; paciscendo cum parente, ut is ob præstitum sibi à filio per talem renunctio-nem commodum teneatur aliquam pecuniæ summam.

R. P. Lenz. Jur. Can. Lib. III.

alicui loco pio vel Conventui à filio designato applicare; eò quòd, cum per tale pactum nulla filio (qui absque eo renunciare deberet dictæ hæreditati, dum est Novitius Ordinis mendicantium) imponatur obligatio, sed soli parenti, credibile non sit, talem dispositionem prohiberi à Trid. ita cum Laym. l. c. q. 5. num. 14. Pirh. l. c. Potest item Novitius ita renunciare in favorem causæ piæ hæreditati sibi undecunque obventuræ ante mortem vel professionem, in quo casu, si aliqua obveniat, etiam eà non aditā ab ipso, quia mortem, cujus hæreditas obvenit, ignorabat, possunt ii, quibus facta renunctio, eam petere & accipere, et si jure civili. L. 7. c. de jure deliber. statutum aliud, nimirum, quòd, si de vivis excedat non aditā hæreditate, obveniente sibi, quia mortem ejus, cujus hæreditas erat ignorabat, ea non transmitatur ad hæredes; cum constitutio illa juris civilis in causis piis, utpote in quibus proceditur juxta jus naturale, gentium vel canonicum, quo valida est talis renunctio Pirh. l. c. cum Laym. l. c. num. 13. Si tamen filius disponens in favorem causæ piæ vel Monasterii infans iis, de quorum hæreditate agitur, moriatur, aut profiteatur antè delatam sibi hæreditatem nimirum iisdem adhuc viventibus, donatio seu renunctio omnino corruit. Sanch. L. 7. mor. c. 9. num. 25. Laym. Pirh. ll. cit. eò quòd quis plus juris in alium transferre nequeat, quàm sibi competat. reg. Jur. 79. in 6. nemo autem vivente aliquo, de cujus hæreditate agitur, ad bona illius jus habet; cum viventis non sit hæreditas Arg. L. 94. ff. de acquirenda hæred. Sed neque Monasterium, etiam aliàs capax succedendi, succedit in hæreditate, cui necdum delatæ absolutè renunctavit Novitius, dum ea postmodum post professionem ei deferretur; quia ea renunctio valuit & consequenter Novitius per eam jus succedendi in ea postmodum delata amisit; Monasterium autem repræsentans personam professi jus nullum succedendi habet, nisi quatenus professus jus succedendi habet, quòd is positâ renunctio-ne illà absolutâ non habet etiam si professionem non emisisset.

Quest. 821. An & qualiter liberi liberè possint ingredi Religionem, & eandem ingressi intra annum probationis liberè egredi, & ad sæculum redire?

I. Resp. Ad primum: quamvis decens sit & rationi naturali conforme, liberos propositum ingrediendi Religionem causasque aperire parentibus, in quorum potestate sunt, si id facile fieri possit, iis tamen, dum ingressum hunc impedire volunt, aut prudenter impedituri timeantur, inconsultis & invitis, licitè ingredi possunt Novitiatum, eoque absoluto profiteri. Laym. L. 1. tr. 5. c. 4. num. 1. cum communi juxta c. 12. in fine h. i. cum liberi, postquam annos pubertatis, adeoque liberum discretionis arbitrium consecuti, in ordine ad statum religionis ineundum, aut matrimonium contrahendum non pendeat à parentum voluntate & arbitrio.

2. Resp. Ad secundum: quidquid fuerit de hoc olim, dum, qui religionem intrabant, habitumque ejusdem etiam novitiorum assumebant animo vitam absolutè mutandi, & Deo perpetuò in religione serviendi, ad sæculum redire non poterant;

Ffff 2

sed

sed cogebantur professionem emittere in eadem vel alia etiam religione juxta *c. 20. h. t.* dum nimirum de tali animo seu proposito ex certis indicis. v. g. quia beneficio Ecclesiastico habito absolute renunciarant, vel de bonis suis re ipsa disposerant, constabat, obligationem hanc seu necessitatem remanendi inducente hoc proposito, non quidem nudo, sed concepto ex intentione sese hac ratione tradendi religioni & obligandi, adeoque conjuncto & firmato promissione vel etiam voto simplici profitendi, cujus alias obligationem aut etiam tacitam professionem susceptio habitus monachalis non inducit absque dicta promissione. uti hæc tradunt Suar. *de relig. tom. 3. l. 5. c. 11. num. 2.* Sanch. *L. 4. mor. c. 1. num. 20.* Barbof. *in c. 20. h. t. num. 1. & seq.* citatis pluribus aliis. Pirh. *h. t. num. 62. & seq.* quem vide; præscindendo saltem à tali proposito non nudo (quod importasse necessitatem non egrediendi, satis indicare videntur AA. citati, ut legentis eos patet) novitii hodieum liberè nullius petita licentiâ, & licitè ex justa causa ante susceptionem habitus professorum (intellige, ubi is distinctus est ab habitu novitorum) & ante professionem redire ad sæculum possunt per *c. statimus 23. h. t.* Castrop. *tr. 16. d. 1. p. 10. num. 1.* & AA. citati cum communi. quin & post Concilium Tridentinum cum dicto proposito & voto simplici aut obligatione profitendi ingressum, etiam postquam renunciavit libertati egrediendi, posse adhuc liberè egredi absque eo, quòd ad ullam aliam religionem in genere vel specie intrandam teneatur, cum Fagn. *in cit. c. 20. h. t. num. 42. in declarat. Card. conc.* tradit Pirh. *h. t. num. 67.* Dixi tamen: *licite: ex justa causa:* quamvis enim per se loquendo exitus ille ex objecto suo vacet culpâ, eâ tamen non vacat, si ad illum novitius irâ, odio aliave sequiore affectione moveatur, aut neglectis divinis inspirationibus ad secularis vitæ licentiam & peccandi occasiones, ac pericula redeundo, salutis suæ discrimini se exponendum prævidit, ut bene Wiestn. *h. t. num. 35. in fine.*

Quest. 822. An & qualiter novitius dimitti aut expelli possit à religione?

REsp. Tametsi religio fortè ex rigore justitiæ non teneatur novitium retinere, ut Pirh. (cujus tamen contrarium probat à posteriore de Lug. *de 7. & 7. tom. 1. d. 9. num. 57.* ex eo, quòd novitius sine causa dimissus possit in foro externo reclamare, & quoties de veritate constaret, restituenda esset. ut Host. Jo-Andr. Sanch. Lopez apud illum; quod denotat aliquod jus in novitio ad se non dimittendum; cum alioqui non posset jus suum, in judicio prosequi) ex alio tamen capite non potest illum sine justa causa liberè dimittere, nimirum ratione officii sui, ex quo prælatus teneatur procurare bonum religionis & subditorum adeoque & novitium, qui religioni idoneus apparet, retinere non minùs, quàm illum, si idoneus est, expellere, pro ut rationem hanc desumptam ex officio prælati pulchrè declarat de Lug. *l. c. num. 56.* agatque insuper contra officium caritatis gebitæ novitio sibi subdito, dum sine rationabili causa eum expellendo, non potest non inurere gravem notam, dum omnes sciunt, nunquam nolentem & invitum dimitti, nisi ob defectus naturales vel morales. ut de Lug. *l. c. num. 55.* privatque magno bono, quin & fortè periculo salutis exponit. proinde his non obstantè,

quòd novitius non teneatur in religione permanere, negantibus in hoc paritatem obligationis ad permanendum & retinendum. Suar. *ut c. 11. num. 5.* Sanch. *L. 5. c. 4. num. 54.* Castrop. *cit. p. 10. num. 1.* Pelliz. *in man. præd. c. 7. q. 26. num. 60.* Pirh. *h. t. num. 78.* ex eo capite, quòd in iis, quæ non ad justitiam distributivam vel commutativam, vel caritatem pertinent, non detur mutua obligatio. De cætero ad dimittendum novitium non requiruntur causas gravissimas, aut defectus notabiles, sed sufficere, quòd vel circa sanitatem, vel circa indolem, vel alia talenta reperitur, minùs utilis religioni, ait de Lugo, *l. c. num. 55.* ut etiam *num. 59.* dicit, causam ad dimittendum novitium sufficientem non debere semper esse moralem, vel ortam ex ejus culpa; cum ad hoc non obligaverit se religio, sed sufficere causam etiam extrinsecam, ut si ex ejus retentione grave malum aliquod timeretur religioni, etiam absque culpa novitii. v. g. indignatio parentum, qui graviter nocere possent religioni. item aversio principis à religione, damnum etiam temporale &c. Atque ex his jam deducitur & probatur, peccare illos graviter, qui absque sufficiente causa novitio, dum est in probatione, negant suffragium suum ad professionem faciendam requisitum, ut docent Suar. *tom. 3. de relig. c. 3. num. 7. in addit. ad dubia regul. v. novitius 17.* Vecchius *in præd. novitor. d. 12. du. 2. num. 4.* Micand. *in man. præd. tom. 1. q. 25. a. 12. concl. 1. & 2.* Dian. *tom. 1. tr. 2. de dub. regul. resol. 19.* Cordub. *in reg. minor. c. 2. q. 2. & 11.* & alii, quos citat & sequitur de Lugo *l. c. num. 54.*

Quest. 823. An novitio egredienti restituenda omnia bona, que intulit, habitusque ipse?

REsp. Ad primum: restituenda ei omnia bona, quæ tempore ingressus deulit in monasterium, ita ut nec minimum ex iis retinere possint religiosi; poteritque ad hoc Episcopus, ubi opus fuerit, ad id compellere per censuras ecclesiasticas superiores regulares. Zesol. *in præd. Episcop. p. 1. v. moniales. §. 3. & p. 2. v. eod. §. 11.* Barbof. *in c. 9. h. t. num. 5. & de off. & potest. Episc. p. 3. alleg. 101. à num. 37.* juxta quod statuit Trid. *sess. 25. de regular. c. 16.* & quidem restituenda bona cum omnibus fructibus, inde perceptis, deductis alimentis pro tempore, quo fuit in novitiatu (de quo tamen posteriore paulò post) resolvit Azor. *instit. mor. p. 1. l. 13. c. 9. q. 2.* recuperare etiam omnia bona feudalia tradunt Tappia *in anth. ingressi, de SS. Eccles. in v. sua. c. 14. num. 16.* Iho. de marin. *de feudis l. 1. tit. de feud. ex pacto & provis. num. 139.* Carol. de Grat. *de effect. cler. off. 4. sub. num. 25.* & alii apud Barbof. *in cit. c. 9.* & Idem *cit. alleg. 101.* sic etiam, si pater cum omnibus bonis suis & filio impubere se offert Religioni, filius annos discretionis adeptus, nolens esse Monachus, potest exire, & petere bona paterna, quæ ex successione sibi proveniunt, & hæc ei restituenda. Barbof. *in c. 14. h. t. num. 1.* citatis Vivian. *in ration. jur. Pontif. l. 3. pag. 478.* Abb. Card. Jo-And. Imol. Host. Butr. &c. An verò, patre professo Religionem, statim legitima debeatur filio, & is eam petere possit à Monasterio, & illud eam restituere teneatur, in eo non conveniunt AA. pro sententia negante eam statim peti posse, sed expectandam mortem naturalem patris, & interea Monasterium eâ potiturum, Barbof. *in cit. c. 14. num. 2.* citat immensam tur-

nam AA. sententiam oppositam, quam ex eo probabiliorem dicit *num. 3.* quod statim à professione pater moriatur civiliter, & desinat esse in rerum natura juris fictione, apud eum inter ceteros noti & magni nominis AA. quos maximo numero citat. tenent Covar. *in c. 2. de testam. num. 7.* Nav. *in comment. 2. num. 48. & 54.* Vivian. *Tom. 1. comm. opin. L. 3. tit. 16. num. 55.* Fachin. *controv. jur. L. 6. c. 13.* Molin. *de just. rr. 2. d. 140. vers. an verò statim.* Less. *L. 2. c. 41. du. 10. num. 73.* Azor. *p. 1. L. 12. c. 8. q. 7.* qui etiam *num. 8.* tenet, similiter, cum filius proficetur in Religione capaci succedendi, statim deberi legitimam parentibus, quam habent in bonis illius; quod ipsum approbat Barbof.

2. Resp. Ad secundum: posse Novitios redire ad priorem statum in eadem veste, quã venerunt, certum videtur, & aluitur ex reg. S. Benedicti. Barbof. *in cit. c. 9. num. 1.* citatis Innoc. Card. Jo. And. Imol. Butr. &c. Verum an Novitio volenti egredi restituendus sit; si velit, habitus Novitiatús, ipsiusmet Novitii sumptibus ei factus, dubitari potest ex eo capite, quòd secundum jam dicta omnia bona, quã intulit sint ei restituenda, desuper consultam S. Cong. Cardin. Concil. Trid. Interpretum annuissè quidem, sed nondum firmasse, habitum Religiosum Novitii egredientis penes Monasterium remansurum, restituito tamen Novitio pretio illis, testatur Barbof. *l. c. n. 5.*

Quaest. 824. An Novitius rediens ad saeculum teneatur refundere Monasterio expensas ab eo in se alendo factas?

Resp. Negativè, cum ferè communi, quam tenent Sylv. *V. relig. 5. q. 8.* Azor. *l. c. c. 3. q. 6.* Suar. *tom. 3. de relig. L. 5. c. 11. n. 5.* Sanch. *L. 6. mor. c. 10. num. 4.* Dian. *tom. 2. rr. 35. difficult. 16. num. 6.* Pirh. *h. t. num. 65.* & pluribus aliis apud de Lugo. *l. c. d. 9. num. 61.* dicentem esse communem & praxi omnium Religionum confirmatam contra Anchar. *inc. beneficium. h. e. in 6. num. 1.* Jo. And. & alios, volentes teneri Novitium ad mediam partem expensarum; cum probatio respiciat partim favorem Novitii, partim Monasterii, & Peregrin. *in comment. ad const. cler. regul. p. 2. c. 1. lit. G. §. 10.* & alios volentes teneri illum ad omnes impensas. Ratio responsionis à Sanch. Pirh. & aliis petitur. *ex c. penult. h. t. & c. 2. eod. in 6.* ubi, quòd Novitius nullatenus impediri debeat, quò minus liberè exire possit; hæc autem libertas impediretur, si ad impensas teneretur; cum, ubi non esset solvendo, detineri posset. Ratio tamen hæc videtur de Lugo non satis efficax, ex eo, quòd persona libera pro debito detineri nequeat à creditore. Alii cum Diana petunt ex eo, quòd Novitius mereatur alimenta propter servitium Monasterio ab illo exhibita, etsi ob morbum aliamve causam illi non servivit, aut alimenta mercedem superent, id sit per accidens; sed nec ea ratio satisfacit de Lugo, eò quòd, licet id dici posset de iis, qui ad ministeria temporalia Laicorum admittuntur, in aliis tamen vix locum habeat, utpote qui suis obsequiis nihil conferunt, sed aluntur tanquam filii, attendendo ad meram eorum culturam spirituales sine ullo profusus emolumento ab eis interim accepto. Unde rectius videtur ratio peti à de Lugo. *l. c. num. 64.* ex eo, quòd in receptione Novitii fieri videatur contractus bonæ fidei inter illum & Religionem in ordine ad probandum,

An Novitius sit aptus Religioni, & hæc illi, quo utraque pars se obligat, Religio ad illum gratis alendum, Novitius ad inserviendum gratis juxta statum suum in iis, quæ ei imponuntur. Unde licet opera Novitii fuisset Monasterio utilissima, vel etiam è contra parùm utilis, Novitius propter servitium, Religio propter alimenta nihil petere potest. His adde, quòd Monasteria plerumque hunc in finem fundata sint, non tantùm ad alendos professos, sed & Novitios. Limitatur nihilominus responsio passim ab AA. illius favoribus ita, ut Novitius factus in se expensas refundere teneatur, si desuper sub ingressum per pactum (uti sæpe fit in Monasteriis Monialium) se obligavit, ita de Lugo. *l. c. num. 66.* Pirh. *h. t. num. 66.* argumento desumpto ex Trid. *l. c. dum ibi irrita declarantur donationes factæ ab ingredientibus Monasterio ante professionem excepto victu & vestitu Novitii pro tempore, quo est in probatione.* si enim potest intuitu illo aliquid dari, potest etiam de eo dando fieri pactum & promissio. ita tamen, ut addit Pirh. citatis pro hoc Suar. *cit. c. 11. num. 5.* Sanch. *l. c. num. 5.* etiam si datum non fuerit, quòd promissum, non ideo impediatur Novitius, quò minus liberè egredi possit. posse tale pactum fieri de reddendis alimentis, tam habitatio- ne opera, à Novitio exhibita Monasterio, ut ejus valore deducto debeantur expensæ, quàm absolutè integra, nulla habitatio- ne, ait de Lugo. *l. c.* uti etiam, tam quòd possit fieri sub conditione, si rediret ad saeculum, quam absolutè. Addit & idem de Lugo *num. 65.* Limitationem aliam, ita ut, si Novitius non bonâ fide, nimirum ut probaret, sed animo absoluto redeundi ingressus esset, teneretur ex dolo ad damnum, quòd Monasterio intulit in alimentis sibi impensis.

Quaest. 825. Num Novitii tempore Novitiatús possint suscipere Ordines, & à quo Episcopo?

1. Resp. Ad primum: Novitii non tantùm ad saeculum redeuntes possunt ordinari & ministrare in Ecclesiis, ut cum communi docent Abb. Card. Butr. Host. Imola & alii relati à Barbof. *in c. 21. h. t.* sed etiam existentes & remanentes in Novitiatu posse initiari quibuscunque Ordinibus Sacris. Henriq. *in sum. l. 7. de indulg. c. 22. §. ult. in comment. lit. 7. & l. 10. de sacram. ord. c. 23. §. 3.* in comment. *lit. G.* Rodriq. *qq. reg. tom. 1. q. 3. a. 4. in fine.* Sanchez. *in decal. Tom. 2. L. 6. c. num. 19.* qui etiam *num. 22.* asserit, minime requiri licentiam Prælati regularis, ut Novitius quoscunque Ordines suscipiat. Barbof. *l. c. num. 3.* contra Sylv. *V. religio. 5. q. 10.* Mirand. *in man. pral. tom. 1. q. 12. a. 9. concl. 1.* Lambertin. *de jur. l. 2. p. 1. q. 7. a. 14. num. 5.* Azor. *inst. mor. p. 1. L. 12. c. 2. q. 13.* tenentes, ne quidem posse ordinari primâ tonsurâ, his non obstante, *c. Monasterii. 9. q. 2.* in quo se fundant hi AA. utpote quòd, ut ait Sanch. *cit. n. 19.* loquitur, non de Ordinibus suscipiendis, sed de tonsurâ Monachali.

2. Resp. Ad secundum, potest Novitius initiari Ordinibus ab Episcopo, in cuius Diocesi est in probatione. Barbof. *l. c. n. 5.* cum Sanch. *n. 22.* contra Henriq. tenentem, Novitium à proprio Episcopo ordinandum esse. sic etiam Delb. *de immunit. Eccles. c. 14. dub. 18. S. 17. num. 14.* cum Dian. *p. 1. rr. 2. resol. 7.* quòd Novitii non secus ac professi cum literis dimissoriis Prælati Religionis mitti possint, ad quoscunque locorum Ordinarios Ordines suscipiendi gratiâ, sine licentia seu literis commenda-

datis Episcopi Diocesani. Contrarium, nimirum quod literæ dimissoriae concedendæ Novitiis non sint à Prælo Religionis, sed ab Episcopo Diocæsano, tenentibus Peregrin. in comment. ad reg. canon. regular. p. 1. c. 4. lit. a. §. 1. Naldo. V. Novitiis.

num. 8. Ugol. de potest. Episc. c. 26. §. 20. num. 7. Henriq. L. 10. c. 23. num. 3. quos Delb. ait loqui fortasse de jure communi, non attento privilegio concessio regularibus, de quo videri possit Suar. de relig. tom. 3. l. 5. c. 16. n. 17. & Dian. l. 6.

CAPUT III.

De professione religiosa & professis.

Quæst. 826. Quid & quotuplex sit professio?

1. **R**esp. Primò: professio statum Religiosum constituens, accepta generaliter & latè pro actu, quo is, qui vult fieri Religiosus, statum Religionis publicè soleniter & firmiter assumit, sive id fiat per vota solennia absolutè & irrevocabiliter, qualiter fit regulariter & ordinariè in plerisque Ordinibus, sive per vota simplicia sub conditione aliqua, adedque dissolubili, uti ea fit in Societate Jesu post biennium probationis; ita ut in hac acceptione latiore etiam scholastici & coadjutores necdum formati dici possint professi. Professio inquam sic generaliter accepta describi potest, quòd sit contractus Religiosus & sacer, quo homo voluntariè se tradit Deo in Religione aliqua approbata quò ad certum modum seu institutum vivendi, editis tribus votis; paupertatis, castitatis & obedientiæ, idque intercedente acceptione Prælati regularis, qui traditionem illam nomine Dei acceptet. ita ex Suar. Tom. 3. de relig. l. 6. c. 2. num. 4. Pirh. h. t. num. 94. Accepta strièdè pari modo describitur, nisi quòd addatur: contractus mutuus & reciprocus, quo se quis tradit & obligat Religioni absolutè, & ea mediante Prælato acceptans hanc traditionem vicissim irrevocabiliter se obligat ad illum retinendum, alendum, & ut filium juxta institutum suum tractandum. & ita Sanch. L. 6. mor. c. 9. num. 7. Donat. Tom. 2. prax. regul. p. 2. rr. 10. q. 1. à num. 2. cum communi.

2. Resp. Secundò: professio utraque, tam strièdè, quàm latè accepta, alia est expressa, alia tacita, prout nimirum fit vel signis externis traditionem illam expressè significantibus, vel exercendo actum aliquem, ex quo ea colligatur, vel gestatione habitus professorum in tali Religione proprii.

Quæst. 827. Professio expressa qualiter fieri possit & debeat?

1. **R**esp. Primò: de forma & essentia professionis expressæ regulariter non est, ut fiat verbis vel scripto, sed potest fieri etiam nutu aliove quocunque signo sufficienter voluntatis sui consensûs declarativo. Dixi tamen: regulariter quia in Societate Jesu id speciale est, ut deciditur p. 4. const. c. 3. quòd de essentia & valore illius sit, ut fiat voce seu verbis & scripto, nimirum publicè coram hominibus de societate & externis, qui adfuerint legatur & recitetur ex scripto. Azor. p. 1. inst. mor. c. 5. q. 7. Suar. Tom. 3. de relig. L. 6. c. 12. num. 2. Sanch. L. 5. mor. c. 3. num. 4. Castrop. rr. 16. du. 2. p. 1. n. 1. Tamen si autem in aliis Religionibus sic professionem edi necesse non sit, convenientissimum tamen est, ut sic fiat, tum ob claram illius factæ probationem,

tum ad præcavendas lites, quæ ex contrario oriri possunt. juxta c. vidua 20. q. 1. & ibi. Gl. V. scriptis, unde etiam professum compelli posse à Religione, ut in scriptis faciat professionem; quia id Religioni & juri convenit, nec professio præjudicat, & e contra quoque Religionem compelli posse à professo, ut suam professionem in scriptis admittat (quòd aliàs necesse non est, cum sufficiat signo sufficienti acceptionem declarari. ut Suar. l. c. num. 5.) quia illius interest, ut hac ratione de ejus expressa professione constet, sine qua ab electione in Prælatum arceatur, per c. nullus de elect. in 6. tradit cum Abb. in c. cum causam de electione in 6. num. 7. & 8. Sanch. L. 14. sum. c. 3. num. 6. & c. Castrop. l. c. ubi etiam ex Suar. l. c. num. 5. quòd necessarii non sint testes; cum id nullibi caveatur, possitque illa traditio & acceptatio compleri inter profitentem & Prælatum; convenientissimum tamen esse, ut adhibeantur, ut Ecclesiæ constet de statu assumpto, & retrocedere non possit. Porrò licet juxta diversa Ordinum instituta diversa verborum formula interdum ex præscripto adhibenda in editione professionis, ut dum quandoque tria vota substantialia satis exprimuntur, quando sola obedientia secundum regulam promittitur; aliquando stabilitas & conversio morum secundum regulam, in qua obedientia, paupertas & castitas continentur, ut Azor. l. c. c. 4. q. 2. Sanch. l. c. n. 3. Suar. l. c. n. 6. Castrop. l. c. n. 2. Pirh. h. t. n. 98. sitque hæc formula servanda; eà tamen non servatà, non propterea professio est irrita. Azor. l. c. c. 5. q. 7. Pirh. l. c. nisi fortè hoc ipsum in regula à Sede Apostolica approbata habeatur; cum Ecclesia non minus circa professionem, quàm circa matrimonium impedimenta dirimentia seu conditiones, quæ sint de forma ipsius substantiali, statuere possit. ut Pirh. l. c. cum Jo-And. in c. 13. h. t. Sed neque necesse est fieri in Ecclesia, aut etiam in habitu Religioso. ut Suar. l. c. c. 12. num. 24. Castrop. l. c. num. 1. Pirh. h. t. num. 99. juncto num. 102. De cetero professionem factam sub conditione de futuro non esse validam est probabilis; & quidem id certum videtur, dum conditio repugnat castitati, paupertati & obedientiæ, in ea Religione præscriptæ, non secus, ac contractus matrimonialis sub conditione repugnante ipsius essentia est irritus. per c. fin. de condit. apposit. & ita tradunt Sylv. V. relig. 3. q. 6. & seq. Nav. L. 3. conf. 10. de regul. Covar. 4. decret. 2. p. c. 3. §. 1. num. 8. Azor. p. 1. l. 12. c. 5. Sanch. L. 5. sum. c. 5. num. 92. Castrop. l. c. num. 3. Suar. l. c. L. 6. c. 12. num. 14. dum verò conditio de futuro non repugnat dictis votis. v. g. dum quis promittit castitatem, &c. Si pater consenserit, affirmat quidem Sanch. l. c. c. 4. num. 88. & alii, valere; eò quòd consensus præcedens conditionalis purificatà conditione transit in absolutum. sed verius negant Suar. l. c. à num. 18. Castrop. l. c. num. 5. & alii apud illum, eò quòd consensus talis conditionalis non sit aut fuerit consensus in traditionem præsen-